

Adran Amgylchedd, Swyddfa'r Cyngor, Pwllheli, LL53 5AA

Fforwm Mynediad Lleol Arfon a Dwyfor

Cofnodion Cyfarfod

Dyddiad ac amser

16:30, Dydd Mawrth 9 Mehefin 2026

Lleoliad

Galeri, Doc Victoria, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SQ

Pwynt cyswllt

Gwyn Lloyd Evans

Gwynlloydevans@gwynedd.llyw.cymru / 07799431098

Rhaglen cyfarfod Fforwm Mynediad Lleol Arfon a Dwyfor - Dydd Mawrth 9 Mehefin 2026 – 16:30 – Galeri, Caernarfon

1. Ymddiheuriadau
2. Datgan buddiant personol
3. Materion brys / Cyhoeddiadau'r Cadeirydd
4. Cofnodion cyfarfod blaenorol – Atodiad 1
5. Trafodaeth ynglŷn a Manifesto Llywodraeth Cymru parthed materion Mynediad – Atodiad
6. Diweddariad gan Gwyn Evans ynglŷn a digwyddiadau a rasys rhedeg yng Ngwynedd
7. Trafodaeth ynglŷn a Ardoll Twristiaeth ac Ymgynghoriad Presennol
8. Gwybodaeth gan Gwyn Evans ynglŷn a:
  - I. Gwasanaeth Llwybrau
  - II. Cyllidebau y Gwasnaeth sar gyfer 2026-27
  - III. Ceisiadau Gorchmynion Diwygio'r Map Swyddogol (DMMO)
9. Unrhyw fater arall - i'w gadw yn fyr ar ddisgresiwn y Cadeirydd

Atodiad / Attachment 1

Cofnodion Cyfarfod

Fforwm Mynediad Lleol Arfon a Dwyfor

Dyddiad: Dydd Mawrth 24 Mawrth 2026

Amser: 17:30

Lleoliad: Canolfan Congl Meinciau, Botwnnog

1. Ymddiheuriadau

Presennol

Roger Greenalgh (RoG), Roland Gliddon (RG), Coryn Bye (CB), Dan Marsh (DM1), Denise Meldrum (DM2), Cyng. Gruffydd Williams, Vincent Mears (Cadeirydd), David Medcalf (DM), Peter Rutherford (PR), Catrin Davies (Cyngor Gwynedd), Rhys Roberts (Swyddog Prosiect Llwybr Arfordir Cymru – Cyngor Gwynedd), Gwyn Evans (GE)

Ymddiheuriadau

Ann Cooper, Dorothy Howarth, Molly Lovatt, John Gladston, Eurwyn Edwards, John Hughes, Nia Edwards-Clarke, Ifan Parry

2. Datganiadau o Fuddiant Personol

Dim.

3. Materion Brys / Cyhoeddiadau'r Cadeirydd

Cais Cynllunio – Cob Crwn, Porthmadog

- Codwyd pryderon na fu i'r Fforwm gael ei ymgynghori ar y cais cynllunio ynghylch gwelliannau mynediad yn y Cob Crwn.
- Gofynnodd VM i geisiadau cynllunio perthnasol gael eu hanfon ymlaen i'r Fforwm yn y dyfodol.
- Nododd DM bod y Fforwm wedi cael ei ystyried yn flaenorol fel ymgynghorai statudol ac y byddai angen cytundeb ffurfiol gyda'r Adran Gynllunio.
- Cadarnhaodd GE y gellid cylchredeg rhestr wythnosol o geisiadau cynllunio ac y byddai'r mater yn cael ei godi gyda'r Adran Gynllunio.

4. Cofnodion Blaenorol

Llwybr Cylchol yn Llyn Padarn

- Nodwyd bod y prosiect yn annhebygol o fwrw ymlaen.
- Mae'r cwmni rheilffordd wedi gwrthod caniatâd ar gyfer llwybr cyhoeddus ar draws ei dir.
- Trafodwyd y posibilrwydd o gyflwyno cais am Orchymyn Addasu Map Diffiniol (DMMO), a fyddai'n gofyn am dystiolaeth o ddefnydd dros 20 mlynedd neu fwy.
- Mae'r mater i gael ei godi gyda'r Grŵp Cymunedol.

Gyrru Goddiweddodd (Off-Road) – Yr Eifl

- Nodwyd nad oedd digon o dystiolaeth o ddifrod ffisegol i erlyn tramgwydd.
- Bydd patroleuon rheolaidd yn parhau yn yr ardal.
- Cynigiodd PR arwyddion o Eryri ac nododd y gallai tramgwyddau sy'n ymwneud â thir comin, statws SoDdGA (SSSI) a llwybrau ceffylau fod yn berthnasol.

Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

- Cytunodd y Fforwm i symud y cyfarfod nesaf o 2 Mehefin i 9 Mehefin. Cynigiwyd ymweliad ag agoriad swyddogol Pont Sarnau a'r danffordd gwartheg ynghyd ag ymweliad â Llanberis.

5. Cyflwyniad gan Rhys Roberts – Llwybr Arfordir Cymru

Diweddariadau 2025/26

- Cwblhawyd gwaith atgyweirio, ffensio a gwisgo cerrig yn y Porth.
- Gosodwyd pontydd llawr-sleperi plastig newydd yn Cilan.
- Cyflwynwyd cais am swyddog llwybr arfordirol ychwanegol i wella'r gwaith datblygu.

Cynlluniau ar gyfer 2026/27

- Cyflwynwyd ceisiadau ar gyfer 7–8 o brosiectau, gyda disgwyl i 5 gael eu cymeradwyo.
- Mae'r prosiectau arfaethedig yn cynnwys:
- Gwelliannau yn y Penrhyn
- Parhau â gorchymyn llwybr Afonwen
- Swyddog ychwanegol ar gyfer datblygu Llwybr Dinas Dinlle–Trefor
- Atgyweirio llyncdwll (sinkhole) Plas Trefgraig
- Llwybr newydd yn Nefyn dilyn tirlithriad

Materion Eraill

- Adroddwyd am ddifrod erydiad pellach ger Llanystumdwy.
- Trafodwyd y difrod a achoswyd i'r llwybr arfordirol dilyn ras Dydd Gŵyl Dewi.
- Ystyriwyd problemau mynediad yn Y Foryd a dargyfeiriadau posibl.
- Mae'r ymgynghoriad cyhoeddus ar Orchymyn Afonwen wedi cychwyn.
- Anogodd VM yr aelodau i gynnig sylwadau ar y cynnig.
- Trafodwyd cynllun "rollback" arfordirol Lloegr ac absenoldeb deddfwriaeth debyg yng Nghymru.

6. Cyflwyniad gan Roger Greenalgh – Hanes Mapio

- Cyflwynwyd trosolwg gweledol o ddatblygiad mapio o fapiau hanesyddol cynnar i dulliau modern yr Arolwg Ordnans (OS).
- Trafodwyd mapiau'r Dadeni (Renaissance), mapiau sribed a datblygiadau tirfesur.
- Adolygwyd dulliau mapio modern, gan gynnwys mapio cymunedol ac adnoddau digidol.
- Nodwyd bod y rhan fwyaf o gerddwyr yn dibynnu ar fapiau papur neu apiau ffôn clyfar.
- Tynnwyd sylw at y diffyg un ffynhonnell gynhwysfawr sy'n cael ei diweddarau'n rheolaidd ar gyfer gwybodaeth am lwybrau.

OSmapping_and_Slat
eTrail.pdf

7. Cyflwyniad gan Dan Marsh

- Cyflwynwyd syniadau i wella mynediad y cyhoedd i'r cefn gwlad.
- Cynigiwyd cymhwysiad (ap) GPS i arddangos:
  - Sefyllfa ac amodau Llwybrau Tramwy Cyhoeddus
  - Rhwystrau a dargyfeiriadau
  - Camfeydd a gatiau
  - Blaenoriaethau cynnal a chadw
- Trafodwyd problemau mynediad hirdymor ar lwybrau penodol.
- Awgrymwyd haen GIS wedi'i chôd-liwio ar gyfer y Map Diffiniol.
- Cynigiodd DM1 wirfoddoli i gefnogi'r prosiect.

Dan Marsh LAF
Presentation 24032021

8. Diweddariad gan Gwyn Evans – Arweinydd y Tîm Mynediad

Grant Mynediad 2026/27

Cadarnhawyd cyllideb cynnal a chadw graidd o £193,720 ar gyfer llwybrau tramwy cyhoeddus, gyda chyllidebau eraill yn cael eu cynyddu yn unol â chwyddiant.

Prentisiaethau

Cyflwynwyd cais am gyllid mewnlol ar gyfer dau brentis newydd o fewn y Gwasanaeth.

Os bydd y cais yn llwyddiannus, byddai'r prentisiaid yn cychwyn ym mis Medi.

Corff Amgylcheddol Newydd

Bydd corff amgylcheddol newydd gan Lywodraeth Cymru yn goruchwyllo gwaith y Cyngor ar wahân i CNC (NRW) - Swyddfa Llywodraethu Amgylcheddol Cymru (Office of Environmental Governance Wales).

Ymosodiadau Cŵn ar Dda Byw

Croesawyd y newidiadau cyfreithiol diweddar sy'n cryfhau cosbau.

Nid oes uchafswm mwyach i ddirwyon.

Ni all perchnogion hawlio mwyach bod eu ci wedi "collir".

Awgrymwyd deddfwriaeth gryfach ynghylch cadw cŵn ar dennyn.

[Cymru'n cryfhau mesurau diogelu'r amgylchedd wrth i Fil nodedig gael ei basio yn y Senedd | LLYW.CYMRU](#)

Cyfarfod Pwyllgor Craffu

Nodwyd bod recordiad o'r cyfarfod ar gael ar-lein (Pwyllgor Craffu Cymunedau, 19 Mawrth 2026).

Derbyniwyd adborth cadarnhaol ynghylch gwaith y gwasanaeth.

[Rhaglen ar gyfer Pwyllgor Craffu Cymunedau ar Dydd Iau, 19eg Mawrth, 2026, 10.30 y.b.](#)

9. Unrhyw Fusnes Arall

DMMO – Lôn Goed

Gofynnodd DM2 am ddiweddariad.

Cadarnhaodd GE y byddai ymholiadau yn cael eu gwneud gyda'r swyddogion perthnasol o fewn y Gwasanaeth.

Lôn Ogwen

Rhannodd CB adborth cadarnhaol dilyn tynnu gatiâu ar Lôn Las Ogwen ar ôl cwblhau'r danffordd wartheg.

Llwybrau Cylchol Cymunedau Arfordirol

Gofynnodd PR i'r mater gael ei gynnwys ar agenda'r cyfarfod nesaf.

Prosiect Natur yn Phen Llŷn

Cyfeiriodd DM at brosiect gwerth £1 filiwn a adroddwyd gan Gymdeithas Sŵolegol Llundain .

Cadarnhaodd GE y byddai ymholiadau pellach yn cael eu gwneud yn fewnol yn y Cyngor ynghylch y prosiect hwn.

Atodiad 2

Addewidion Maniffesto Plaid Cymru 2026

- “Fel blaenoriaeth, yn ein blwyddyn gyntaf mewn Llywodraeth byddwn yn cyflwyno Deddf Aer Glân i Gymru i amddiffyn, yn ôl y gyfraith, iechyd ein dinasyddion a’n hecosystemau rhag llygryddion yn ein hatmosffer.”
- “Annog cerdded a beicio gyda ffocws penodol ar fynediad i grwpiau anabl. Bydd buddsoddiad mewn palmentydd gwell, cyrbau is, toiledau cyhoeddus a meinciau a gwella hygyrchedd cyhoeddus i gyfleusterau fel parciau, a thrafnidiaeth gyhoeddus bysiau a rheilffyrdd. Bydd rheoliadau cynllunio i gefnogi mynediad yn cael eu cryfhau.”
- “[Cynhyrchu] Cynllun Teithio Egniol i Gymru gyda tharged o 50% yn fwy o deithio cymudo i’w wneud trwy feicio erbyn 2030. Bydd digon o le yn cael ei ddyrannu ar bob stoc dreigl newydd i alluogi cymudo trên a beic i ddod yn opsiwn ymarferol ar rwydwaith rheilffyrdd Cymru.”
- “Ein nod yw lleihau’r defnydd o geir i 50% o’r holl deithiau erbyn 2030, gyda 30% yn defnyddio trafndiaeth gyhoeddus, 10% yn cerdded a 10% yn beicio.”
- “[Gweithio] tuag at greu cymdogaethau 20 munud yn ein holl drefi a dinasoedd gan ddarparu mynediad cyfleus a diogel i gerddwyr i’r lleoedd y mae angen i bobl fynd iddynt a’r gwasanaethau y mae pobl yn eu defnyddio bron bob dydd: trafndiaeth gyhoeddus, siopa, ysgol, parciau a gweithgareddau cymdeithasol.”
- “Gofyn i awdurdodau lleol osod targedau uchelgeisiol ar gyfer newid moddol gan gynnwys cynyddu’n sylweddol y ddarpariaeth o lwybrau beicio.”
- “Dangos y potensial ar gyfer llwybrau beicio pellter hirach ar hyd rhwydwaith ffyrdd strategol a phrif ffyrdd eraill sy’n ymestyn 15km o ganolfannau rhanbarthol sy’n denu traffig cymudo sylweddol, er enghraifft Aberystwyth, Bangor, Merthyr a Phontypridd.”
- “Gwneud 20mya yn derfyn cyflymder diofyn ym mhob ardal adeiledig.”